

VISIE OP HET TEAM VAN DE TOEKOMST

September 2025

Aanleiding

De samenleving verandert. De zorgvraag neemt toe, terwijl de beschikbaarheid van de professionele zorg onder druk staat. Tegelijkertijd groeit het besef dat zorg niet alleen een taak is van zorgmedewerkers, maar van ons allemaal. Hulp door mensen uit de directe omgeving speelt hierin een steeds belangrijkere rol. Het wordt steeds duidelijker dat we het samen moeten doen. Dit biedt ook nieuwe kansen: het samen doen stimuleert de ontwikkeling van mensen met een zorgvraag én van de mens als geheel.

Binnen de Vereniging Gehandicaptenzorg Utrecht (VGU) wordt deze ontwikkeling omarmd. Er is behoefte aan een gedeelde visie op hoe het netwerk een volwaardige plek krijgt in het zorgproces. Dit in samenwerking met de zorgmedewerker, de mens met een beperking en binnen de context van het dagelijks leven.

Vanuit het VGU-project Arbeidsmarkt is een visie opgesteld op het Team van de toekomst. Daarover lees je meer in dit document.

Verschillende zorgmodellen door de jaren heen (bron: Kanslijnen benut)

Team van de toekomst – het fundament onder een zorgzame gemeenschap

We doen het samen, dat is het sleutelwoord. Samen met cliënten, naasten, vrijwilligers en zorgmedewerkers vormen we als één team het fundament onder een zorgzame gemeenschap. In dit team ontdekken we met elkaar wat we kunnen bijdragen aan een waardevol leven van de mens met een beperking. Samen kijken we naar de invulling en mogelijkheden, ieder vanuit haar of zijn eigen rol en binnen haar of zijn eigen mogelijkheden. De samenwerking in dit team is gelijkwaardig, we bouwen op elkaars kennis en ervaring. We respecteren elkaars normen en waarden en zorgen ervoor dat duidelijk is wie wat kan en mag doen. Daarin is iedereen van belang, wat er ook nodig is. De rol die iemand vervult is dus niet hetzelfde, maar wel hetzelfde waard.

Waarom een gezamenlijke visie?

Binnen de VGU wordt gewerkt aan een toekomst waarin het netwerk stevig verankerd is in het zorgproces. De VGU ziet het als haar verantwoordelijkheid om organisaties, zorgmedewerkers en het informele netwerk te verbinden rondom een gedeelde visie. De VGU biedt een kapstok voor de aangesloten organisaties, zij verbindt de organisaties met elkaar en inspireert ze om de VGU visie in de organisatie te verankeren.

Een gezamenlijke visie biedt richting en samenhang. Het helpt om keuzes te maken, beleid te ontwikkelen en samenwerking vorm te geven. Door samen te werken vanuit dezelfde uitgangspunten ontstaat er meer ruimte voor maatwerk, wederkerigheid en duurzame ondersteuning. Het helpt daarbij ook dat we met elkaar dezelfde taal spreken.

Het netwerk als basis voor een zorgzame gemeenschap

Iedereen wil erbij horen. Meedoen. Zichzelf zijn. Ook als er ondersteuning nodig is in het dagelijks leven. Binnen de VGU leeft de overtuiging dat het hebben van een sociaal netwerk bijdraagt aan het welzijn van ieder mens. Dat ieder mens onderdeel is van een netwerk van betekenisvolle relaties. In dat netwerk van familie, vrienden, burens, vrijwilligers, zorgmedewerkers en anderen ligt de kracht om samen te zorgen voor een goed leven.

In deze veranderende context ontstaat er ruimte voor gelijkwaardige relaties en samenwerking binnen netwerken. Het draait steeds meer om samen doen, om verbinding en om het benutten van elkaars kracht.

De VGU gelooft dat het netwerk van mensen met een beperking niet aanvullend is op de zorg, maar het fundament vormt van een zorgzame gemeenschap. Vanuit die overtuiging wordt geïnvesteerd in het versterken van relaties, het delen van kennis en het ontwikkelen van een cultuur waarin samen zorgen vanzelfsprekend is.

De mens met een beperking staat hierbij centraal. Niet als zorgvrager, maar als mens met wensen, talenten en een eigen verhaal. De ondersteuning die nodig is, wordt niet alleen geleverd door zorgmedewerkers, maar ontstaat in samenspel met het netwerk rondom de persoon met een beperking. Dat netwerk is geen aanvulling op deze ondersteuning, het is de basis van een zorgzame gemeenschap. Het vormt het fundament waarop ondersteuning rust.

In overleg met alle betrokkenen en op basis van de behoeften van de persoon, wordt de hulpvraag vormgegeven.

Deze hulp is gebaseerd op betrokkenheid, gelijkwaardigheid en samenwerking, en wordt gezien als een volwaardige en onmisbare pijler naast zorgmedewerkers.

Door het netwerk actief te betrekken en te versterken, ontstaat duurzame ondersteuning die aansluit bij het dagelijks leven en de eigen regie van mensen met een beperking.

Uitgangspunten in de samenwerking

Om op een goede manier met elkaar samen te werken, is het belangrijk dat we de onderstaande uitgangspunten centraal stellen.

Eigen regie

De mens met een beperking bepaalt wie betrokken is en op welke manier. Ondersteuning sluit aan bij iemands leven, niet andersom.

Gelijkwaardigheid

Iedereen in het netwerk, of het nu een vrijwilliger, familielid of zorgmedewerker is, draagt bij vanuit eigen kracht en met respect voor elkaars rol.

Inclusieve betrokkenheid

Iedereen die bijdraagt aan het leven van mensen met een beperking is welkom in het team van de toekomst. Er zijn geen schotten tussen zorgmedewerkers, familie, vrijwilligers en burens. Vanuit het perspectief van de mens met een beperking wordt gezien welke hulp of ondersteuning nodig is en door wie die het beste kan worden gegeven. Uitgangspunt hierbij is: wie is bekwaam om de nodige hulp en ondersteuning te bieden en wie kan dat doen, en veel minder wie gekwalificeerd is om deze hulp te bieden. Immers: uit onderzoek is gebleken dat 50% - 70% van de zorg niet persé door gekwalificeerd personeel hoeft te worden gedaan. Het loslaten van oude overtuigingen en patronen is hierbij belangrijk. Hierdoor ontstaat veel meer capaciteit om daadwerkelijk invulling te geven aan een goed leven.

Verbinding

Het team van de toekomst valt of staat met goede onderlinge relaties. Dit bereiken we door open te staan om elkaar te leren kennen, te vertrouwen en samen te leren.

Ruimte voor verschil

Elk netwerk is anders. We bieden maatwerk, geen standaardoplossingen. Ieder mens heeft immers een unieke situatie, met eigen wensen, mogelijkheden en hulpvragen. Door goed te luisteren en samen te werken, ontstaat er een passende aanpak die recht doet aan de mens als geheel.

Samen leren

We bouwen aan een cultuur waarin we ervaringen delen, reflecteren en samen groeien.

Inzet zorgtechnologie

Technologie speelt een steeds grotere rol in het ondersteunen van mensen met een beperking. Deze technologieën kunnen het netwerk ontlasten, de zelfredzaamheid van mensen met een hulpvraag vergroten en de samenwerking binnen het netwerk verbeteren.

Technologie ondersteunt het netwerk van mensen met een hulpvraag, zodat zij samen met hun omgeving de regie kunnen behouden. Niet als vervanging, maar als versterking van wat er al is.

Zie ook de [visual zorgtechnologie](#).

Wie maken deel uit van het team van de toekomst?

Het team van de toekomst bestaat uit een sociaal netwerk van mensen die op verschillende manieren verbonden zijn met iemand met een beperking: familie, vrienden, burens, kennissen, vrijwilligers en zorgmedewerkers. Deze netwerken bieden emotionele steun, praktische hulp en sociale verbondenheid.

Door het netwerk actief te betrekken en onderdeel te laten zijn van het ondersteuningsproces, ontstaat er een gedeelde verantwoordelijkheid en wordt de draagkracht vergroot.

Verschillende rollen binnen het team van de toekomst

Binnen het team van de toekomst zijn er verschillende rollen en verschillende type hulpvragen. De hulpvragen kunnen variëren van praktische hulp en emotionele steun tot verpleging en begeleiding. Ook de relatie tot de hulpvrager en de omvang van de hulp kunnen verschillen.

Verschillende rollen van naasten en het sociale netwerk

- Naaste als partner in het werk: werkt samen met zorgmedewerkers.
- Naaste als hulpvrager: heeft zelf ook ondersteuning nodig.
- Naaste als persoonlijke relatie: biedt zorg vanuit een bestaande persoonlijke band.
- Naaste als expert: beschikt over specifieke kennis over de situatie van de naaste.

Verschillende rollen van vrijwilligers

Vrijwilligers vervullen eveneens een waardevolle en veelzijdige rol binnen netwerken. Afhankelijk van hun beschikbaarheid en interesses worden verschillende typen onderscheiden:

- Maatjesvrijwilligers: bouwen een persoonlijke band op en ondernemen samen activiteiten.
- Ondersteunende vrijwilligers: helpen bij praktische taken of begeleiding.
- Tijdelijke vrijwilligers: zijn voor een afgebakende periode betrokken, bijvoorbeeld mensen uit het AZC of re-integranten.
- Projectvrijwilligers: zetten zich in voor specifieke projecten of evenementen.

Verschillende rollen van zorgmedewerkers

De zorgmedewerker voert de regie op alles wat er moet gebeuren in het team. Zij/hij heeft een coördinerende rol; faciliteert de processen, stimuleert de onderlinge samenwerking en ziet erop toe dat de expertise en talenten van alle teamleden benut worden. De zorgmedewerker voert waar nodig gespecialiseerde zorgtaken uit.

De zorgmedewerker heeft een rol in het opstellen van ondersteuningsplannen en rapportages, en doet dit in nauwe samenwerking met de andere teamleden.

Verschillende soorten hulp:

- Praktische hulp: zoals boodschappen doen, koken, huishoudelijke taken.
- Emotionele steun: luisteren, steunen en er zijn.
- Verpleging en verzorging: hulp bij persoonlijke verzorging, medicatiebeheer.
- Fijne dag als maatje of organiseren activiteiten/uitjes/sport.
- Begeleiding: meegaan naar afspraken, vervoer regelen.
- Toezicht en gezelschap: zorgen voor aanwezigheid en verbinding.

Rol VGU

De VGU faciliteert de onderlinge samenwerking van iedereen in het team door ontmoeting, kennisuitwisseling en gezamenlijke ontwikkeling mogelijk te maken, met ruimte voor verschillen. Het delen van goede voorbeelden wordt gestimuleerd en organisaties worden ondersteund bij het ontwikkelen van visie en beleid, zonder te uniformeren.

Door het uitwisselen van elkaars kennis en ervaring via toegankelijke kanalen komt een databank tot stand waarin praktijkverhalen, informatie, tools en inzichten worden gedeeld en kunnen worden geraadpleegd. Door het faciliteren van ontmoetingen met iedereen in het netwerk ontstaat een brede community met mensen die elkaar weten te vinden en elkaar kunnen helpen bij allerlei soorten vraagstukken.

Daarnaast kan de VGU een rol spelen in gezamenlijke scholing als dat toegevoegde waarde heeft en verbinding zoeken met maatschappelijke partners: zoals onderwijs, gemeenten en lokale initiatieven. In algemene zin wordt door gezamenlijke profilering de zichtbaarheid en aantrekkelijkheid van de sector versterkt.